

Lentilogium

diū verborū feci splendescere. dicā modesti⁹
facere conat⁹ sum. Quod an pfeceim illoz
sit iudiciū q̄ pspicaciores viūs habēt. cui
p̄cipue iclite p̄ceptor. cui sicut p̄fatiuncule
inītiū. ita finem hui⁹ opis dedicam⁹

Finitū est hoc opus Anno dñi
Mcccclxii. die. xv. Januarij

Lū in prologo tra

ctatus p̄cedentis pollicitus sit cācellarius
se tres p̄tes traditurū. z nō nisi vnā absolue
rit. nō videt ali⁹ tractatus ueniēt⁹ p̄ scda
p̄te subūgi posse q̄ centilogiū ei⁹ de impul
sibz. id quod dephēdi p̄t ex p̄bis ei⁹ q̄ legun
tur in tractatu octauo sup Magnificat p̄ti
tione p̄ma circa finē. i hūc modū. Discipu
lus. Venit in recordatōem illd̄ scriptū tuū
p̄ sex lectōes vbi dictū apli tractās. In ip
so viuim⁹ mouemur z sum⁹. / distinxisti q̄
druplicē vitā spūs. Porro de motu z statu
nro i do p̄stolabāt aliq̄ fmonē. Hūc adue
nit occasio loq̄ de motibz impulsū bonoz
et maloz dū nūc impulsos z depulsos susce
pit z tremiscēs moriētū terra / velut in q̄dā
statōis serene sinu. ¶ Aḡ Lentilogiū acci
pies seorsum de impulsibz / cras p̄trea duz
suppetit hora p̄lma rursus me loq̄nte et te
auscultante de bo noz p̄tra malozū angelo
rū officio q̄ctus accipies.

Lentilogiū de impul

sibus mgr̄i Johis d̄ gerson. cācel. parisiē.

u

Eposuit potē

tes de sede z exaltant hūiles
Lentilogiū de impulsibz q̄bz
nūc potētes deponūt. nunc
exaltant hūiles / traditur⁹ sum. mouet text⁹
nī de cātico marie. mouet z illd̄ qd̄ ab ap̄lo
positū p̄dē tractauim⁹ In deo viuim⁹ / mo
uemur z sum⁹. Dictū fuit p̄ sex lectōnes de
vita q̄druplici q̄ ad p̄bū viuim⁹. Dicem⁹
nunc i ocio de motibz. q̄bz cognitis q̄es ci
tius inotescit / quā denotat p̄bū sum⁹. Sic
navigatōe fluctuaga / venim⁹ ad portū
solidū. sic ex pegrinatōis ambulatōe ciuita
tis termin⁹ expensat. Loq̄mur p̄ decades
decē verborū seu theorematū aut nomiaz
Et in p̄mis docebimus qd̄ sit impulsus.

Decas prima

i

Impulsus nomen pus impositus
fuisse a motu locali tāq̄ notiori sē

sibus / sed trāslatū tāq̄ ad oēs alias motū
nes. ¶ Impulsus nomē p̄ncipali⁹ ipositus
fuisse motibz violētis q̄ naturalibz. sed ex
tendit aliq̄n etiā ad motiōes z naturales et
p̄ternaturales / aut supnaturales atq̄ volū
tarias. ¶ Impulsus nomē cū distiguit pro
prie captū / cōtractum esse ad p̄tiginē / mo
tus locales violētos. Sed extēdit ad ipos
z alios motus etiā nō locales vt dictū est.
quales tū sub tropo distigunt i tres. circu
larē / rectū et obliquū. ¶ Impulsus nomen
dicere large omnē motōem / cui⁹ terminus
aut p̄uatio q̄es noiāf. que duo dant̄ itelligi
in cantico marie. Deposuit potētes de sede
Deposuit ad motū / sedes p̄tinet ad q̄ctem
¶ Impulsus nomē z q̄ctis oppositē phos
agnomisse. q̄z allegat apls dictū egregium
loq̄ns atheniētibz de deo. in ipō viuim⁹ mo
uemur z sum⁹. spectat ly sum⁹ ad q̄ctē z sta
bilitatē. ¶ Impulsus nomē extēdi posse q̄
tis imprope valde ad omnē mutatōem eti
am qualis ē creatio / vl̄ aer⁹ subita illumia
tio. ¶ Impulsus nomē extēdi posse s̄z ipro
p̄rissime ad omnē opatōem quālibz intrin
secā z imanentē ita nō h̄re q̄ctē (marie i crea
tur) oppositā. Sic dicrem⁹ q̄ oīs res po
sita in loco suo naturali / se p̄mit z impellit
quodā mō in ipm. imo sic dicit p̄hs q̄ deus
vnica opatōe summe delectat. q̄libet insup
res isto mō p̄pter suam opatiōem facta est.
sicut p̄pter sue p̄fectōis p̄suatōem si h̄z. vel
acq̄sitōem si n̄ habz. ¶ Impulsus nomē sic
extensum significare rē p̄fectiorē p̄ modum
q̄ctis in suo loco. q̄z p̄ modū mot⁹ ad suum
locū nō habitū. Est enī imp̄fectiōis in rebz
creatis q̄ in suis loc⁹ nō valeat imobili pō
dere se locare. Solus de⁹ est hmōi sicut so
lus est esse necesse / solus in seipo sicut in lo
co p̄po. nec auelli p̄t inde nec mutari. Se
cus de q̄libet creatura ad diuinā potentiaz
p̄parata. ¶ Impulsus nomē sic extēsum cō
ueniētē accipi de formatōe creaturaz p̄ di
uinā sapientiā. que ideo oibz mobilibz dici
tur mobilior. q̄ attingere a fine vsq̄ ad finē
fortiterq̄z disponere oia suauit / in nūero pō
dere z mensura p̄dicat. ¶ Impulsus nomē
sic extensuz cui libz creature adaptari posse
z eo p̄fectius q̄ de p̄fectiōibus secūdis am
plius p̄cipiant z abūdanti⁹ suscipiant.

Decas secūda

c

Reaturas eo plus suscipit de ipul
su diuino quo p̄fectiores sunt p̄

in sup a deo dependere / mi nus p pterea cri
stere quo ad hoc necesse est. pl^o deniqz diui
no niti impulsui sicut et fluxui. qm fluxus
illo modo coincidat cu impulsu. ¶ Creatu
raz beatit. dine seu felicitate naturalē pos
se dici fm naturā ppam z bene institutam
agi vl' impelli / spectat ad hoc illud philoso
phic iurta Boetii de deo dictū. Cui^o agi
frenis sūma libertas est. ¶ Creaturaz pacē
esse diuino influxui suauiter obedire. Est ei
par ordiis tranquillitas. Ordo autē diffiniē
q est pariū dispariūqz rez sua ynicuiqz tri
buens dispositio. Nec autē dispositio non
fit sine impulsu diuino siue influxu pariter z
illapsu suo modo cuiuslibet. ¶ Creaturaz dis
positōem diuinā nō posse p depositōes op
positā turbari. nec penitus ab omni sede d
poni. nam qz qcumqz res deponit ab vno
ordine vel dispositōe defluit z impellit i al
teram. sicut ex depositōe a sede misericordie
reponit in sede iusticie vbi nō minus ordi
nate collocat dānatus i inferno suo mō / qz
btūs in paradiso. ¶ Creature rōnalis ppriaz
beatitudinē hic inchoare p grām / z psūma
re p gliaz / existere in susceptione exaltatiūqz
humiliū sicut ecōuerso miseriaz damnatio
psistit in depositione potentiaz supborum.
¶ Creaturā rōnalē plus obligari deo / si nū
qz a sede sui ordinis gratuiti deposita fue
rit p pctm / qz si post impulsiones z casum
reponat in sede / z hoc ceteris paribz. z fm
psiderationē grē pseruātis. ¶ Creaturaz rō
nalem q corruiat a sede grē / plus ceteris pa
ribus obligari misericordie liberātī z exal
tanti. Et hoc fm rōnem hāc misericordie q
miseriā supponit inuisse. ¶ Creaturā rōna
lem q nunqz deposita est nec deponi debuit
a sede grē qualis inter homines sola fuit aia
xpi plus obligari deo qz cetera / in ratione
gratuiti mūeris accepti. Lōcor dāt he tres
psiderationes vltimē rūsuz symonis a xpo
pbatū. Cui minus dimittit minus diligit
supple facta comparatione ad misericordiaz
liberantē a miseria nō ad pure liberalitē lar
gentē. Notauit ps. quattuor exaltationes
prio a lapsu mortis. Beati qz remisse sūt
iniquitates. Secdo a venialibz. z quoz tecta
sunt pctā. Tertio p sanationē a pctō origi
nali. Btūs vir cui nō imputauit dñs pec
catū. Qualis fuit inter hoies virilis marie
spūs. Quarto pfecta innocētia. Qualis est
aia xpi sola in cuius spū nunqz fuit dolus.
¶ Creaturā humanā viatricē / attēdere pl^o

debere impulsus varios put habent rōnes
boni moralis z honesti atqz laudabilis aut
moralis / aut oppositas rōnes / qz sub cōdi
tione sua naturali. ¶ Creaturā hūanā via
tricē attēdere plus debere ad impulsus rez
varios fm phiaz moralē qz naturalē vl' me
thaphisicalē vel rōnalez / qzuis si vtraqz co
gnitio posset apprehēdi sine vicio curiosita
tis. plus vtiqz simul laudanda est.

Decas tertia

e Dgnitionē certaz / sup varietate y
impulsuū moralū in bonitate z
malicia / pure hūanitus non ha
beri / neqz fm origi / m neqz fm
media / neqz fm finē / hoc maxime videt de
impulsu spū sancti q semp est ad bonum / z
psentissimus p illapsu. Spūs tamē vbi
vult spirat / z vocē eius audis / z nescis vñ
veniat aut q vadat. Lōsonat illd apud iob
Et quasi furtiue inqt accepit auris mea ve
nas. i. vias susurrū eius. ¶ Cognitiōē pro
babile sup hac varietate impulsuū moralū
expedire pscrutari quālibet fm vocationis
sue statū. alioqn ignorās ignorabis. nec vi
taf malū nisi cognitū / vitatione laudabili.
¶ Cognitiōē pbabile sup hmōi varietate
impulsuū moralū / nō haberi sufficiēter p
impulsus quoslibet corpales exterius i cor
pore psideratis in natura sua vel in esse na
ture. Respicit hoc verbū sup sticiofas oēs
obseruatōes absqz numero / p sortilegos / p
omina / p auguria / p somnia / p cyromancia
cū oibz demonū pragijs cōtra q nunc orat
ecclia dicēs. Da qsumus dñe pplo tuo dy
abolica vitare pragia. ¶ Cognitiōē pb
abilem hmōi nō haberi sufficiēter ex motu
sensibili cordis humani vel ad bonū de ge
nere vel ad malū / hic ē lapsus plurimoz q
se deuotos existimāt seq vt semp vel frequē
ter impulsu cordis sui / pserti si videat ad
bonū sicut ad religionis ingressu vel soli
tudinis / vel multiplicationē in votis. Cor
meū autē impellit me sic / z sic ad bonū / nō
est resistendū impulsui spū sancti. Ad dñt
pnicie dare ceteris psilia. vel respōsa iurta
ppriū cordis impulsu tanqz diuinū z cer
tum. ¶ Cognitiōē sup impulsibz eo frequē
ter plus esse suspectā quo vehemētior z vr
gētior fuerit hic impulsus etiā sub rōe laud
dabilis / hoc millies expertū est i furore no
uitio h est habituatū circa delectatiōes ali
quas. De quibus apud poetā. an q amant
ll 2

Lentilogium

sibi somnia fingūt. ⁊ h̄ maxie circa m̄liebrē
quiditatē/qz variū ⁊ mutabile semp̄ fem̄a.
Sequit̄ quoqz p̄ceps impetuz cordis sui.
¶ Cognitiōē sup̄ impulsibz moralibz p̄ba
bilem nō haberi ex motibz cordis naturali/
bus/ q̄ pueniunt ex radice multiplici/ se ha
bente indifferēter ad mores quaz potior ē
completio naturalis sub q̄druplici genere
sanguineoz/colericoz/slegmaticoz/melā/
colicoz de quibz alibi multa. ¶ Cognitiōez
sup̄ instinctibz moralibz nō haberi sufficiē/
ter ex altera radice impulsū naturaliz/ q̄
est cōpletio accidētalis p̄ passiones ⁊ passi
biles q̄litates habitus vel dispositōes acq̄
sitos. ¶ Cognitiōē huius nō dari sufficiē
ter ex altera radice q̄ colligit̄ a dispositione
medij circūstātis. aut alimēti varij vel etiā
a superiori radice celi. Cuius influxus ⁊ im
pulsus ⁊ tuositate/ sentiūt ⁊ ostendunt res
alie/ nō habētes rōnē/ in q̄bus tñ nihil tale
est laudabile vel morale. ¶ Cognitiōē nō
haberi sup̄ impulsibz moralibz/ p̄ q̄lesciqz
impulsus q̄ sunt indifferēter se habētes ad
bonū vel ad malū moꝝ/ iuxta p̄ditiōes vtē
tis libertate. hoc vidit̄ q̄ dixit. talia sunt ista
qualis ē animus vtētis. ¶ Cognitiōē im
pulsū moraliz/ qz cognoscere certitudina
liter nō possumus. Dictū est cor hoīs pra
uum ⁊ inscrutabile q̄s cognoscer̄ illud?

Decas quarta

Z **d** Trimus impulsus diuidit̄. qm̄
alius est ⁊ tuosus/ alius ē lumio
sus. alius benignus seu dulcoro
sus. ⁊ h̄ fm̄ tria appropriata in
diuinis. Sic ex aduerso/ triplex ex sathana
p̄surgit̄ generalis ipulsus. vnus ē violētus
alius fraudulētus. tertius malignus. Uio
lentus ipellit̄ irascibile. Fraudulētus ⁊ do
losus rōnalem. Malignus ꝓcupiscibilem
¶ Diuinus ipulsus fit aliter q̄s dyabolicus
Deus illabit̄ aierōnali q̄ tria capit ab ipso
sine medio. naturā grām ⁊ gliaz. Dicit̄ aut̄
illapsus plenū sup̄ aīaz interius ⁊ exterius
omniū. Cor regis (inq̄t sapiēs) in manu
dei ē/ quocūqz voluerit inclinabit̄ illud. dy
abolus aut̄ vel altera creatura dominiū ta
lenunq̄s h̄z. ¶ Diuinus illapsus ⁊ si nō pos
sit cogere libez arbitriuz vt libez est/ qm̄ h̄
implicat cōtradictionē/ vt idē fiat violēter
⁊ nō violēter/ p̄t̄ tñ inducere necessitatem
ad illud qd̄ sibi placuerit vt de aīa nō volū
taria p̄t̄ reddere spontaneā/ docuit̄ h̄ pau.

li p̄uersio. ¶ Diuinus illapsus ponit sub le
ge sua hoīes qui spū dei agunt/ dicunt̄ tñ
legi dei nō esse subiecti. qz ducunt̄ nō metu
legis aut̄ p̄mio/ s̄ illapsū dei solo ad imple
tionē legis sue. Nō est em̄ cōtradictōis de
vt liberet suos a lege sua. ne faciant illā put
illi nepharj de lege libertatis blasphema
bāt. ¶ Diuinus illapsus nō ita p̄firmat ani
mam rōnālē qm̄ libez eius arbitriū/ p̄prie
tati eius relicū/ vt deliberās vel arbitrans
ne possit in opposituz plabi vel suspensio se
tenere. p̄pterea finalis ⁊ radicalis p̄firma
tio brōz est in cēna manu tenentia illapsus
beatifici q̄ p̄sideratus ad diuinā potentiaz
absolutā/ nō h̄z necessitatē essendi nisi p̄ in
stans solū/ qz p̄t̄ dū est desinere esse. q̄uis
necessariū sit dū est ipm̄ esse. ¶ Est em̄ con
tradictio dicere h̄ dū est/ nō est. ¶ Cōsequē
ex añdictis qz oīs vita spūalis aīe xp̄iane/
fundat̄ in solo miraculo influentie diuine/
summe libere p̄tingēt̄ ad extra/ nō itra se.
p̄pterea reducit̄ vita opez ad vitā habitū
sup̄naturaliz. ⁊ hec habitualis vita ad pri
mā in deo vitā quē dicit̄ liber vite. ¶ Con
cludit̄ exinde stulta p̄sumptio p̄fidentū in
cōnatu opez suoz q̄si puenire posset gratie
influxū/ resperit̄ vtiqz dñs ad abel post ad
munera eius. Cur aut̄ ad Layn ⁊ ad mūe
ra eius nō resperit̄. murmuret si voluerit fir
perbia nō p̄tinget̄/ det̄ volūtatē dei grā sua
det̄ ⁊ salus. ¶ Distinctio diuinis ipulsus
a naturali/ nō sufficiēter accipit̄ p̄ hoc qz na
turalis inclinatio nostra semp̄ ē recurua ad
p̄p̄riū bonū cōmodū ⁊ honorē. Natura si
quidē fert̄ in deū sicut cōdita ē numero spe
cie ⁊ ordie. Est aut̄ ordo suus reuertī i deū
plus q̄s ad se. vt stabilem sui faciat orbe ¶ Nō
est asserendū generalit̄ qz ex impulsu natu
rali ⁊ habituali/ nō posset deus sup̄ oīa dili
gi/ dū nō adest naturalit̄/ grā gratū reddēs
ad meritū vite cēne. Patuit in p̄mis parētī
bus fm̄ dicētes ipos fuisse formatos i pu
ris naturalibz ⁊ elicuisse actū dilectōis cir
ca deū/ p̄stat qz h̄ actu diligebant deū plus
q̄s se ⁊ sup̄ oīa. alioqn̄ peccassent ⁊ symonia
ce dilexissent. nō tñ merebant̄/ sic post natu
re destitutionē/ nihil phibet hoīez bñ habi
tuatū. sine grā gratificatē/ deū sup̄ oīa dili
gere. ¶ Diuinus influxus p̄ grāz gratum fa
cientē/ imo ⁊ p̄ quācumqz grāz sup̄naturali
ter inspiratā/ cognosci nō p̄t̄ euidēt̄ hic
nisi specialiter fuerit reuelatū. Nō em̄ vide
tur certitudo maior possibilis hic naturali

ter haberi q̄ homo sit in charitate / q̄ si sen-
tiat q̄ diligit deū sup oīa / paratus mori p
se. hoc tñ signū p̄t esse sine charitate quem
admodū norat apls. Si tradidero inquit
corpus meū ita vt ardeat / nihil absq̄ chari-
tate p̄dest / q̄d ista cōsideratōe repiet effica-
ci? p̄ nra hūilitatē tiorē / pietate mititate / lu-
ctu. et ad omnes benignitate. qz q̄ seueritate
indicemur quo sine terminemur ignoram?
q̄d sup est / nisi vt de mīa dei sola speremus.

Decas quinta

2. Volentis demonis impulsus /
stans a sinistris / manifestus fu-
it in afflictōe Job / virtus autē di-
uini illapsus in sua exaltatōe mō-
stratus. Et tñ draco est iste deus quem for-
masti ad illudendū ei. Sepe suis impulsu-
bus deicit / aduersus impulsibz spū sancti
quibz humiles exaltant ad virtutes. Job
post pditōez substātie / post necē subitam fi-
lioz / si ad lraz accipiat violentus h
impulsus / magnā in humilitatis p̄seruati-
one p̄dit exaltatōe dū tōso capite et scissis
vestibz adorauit pnus in terram / dñs inq̄t
dedit non fortuna vel fatum. dñs abstulit
nō dyabolus. Deus recepit q̄d suum est ce-
do libens plus habēs in hoc vere virtutis
q̄ si paupibz erogasset. qz minus vanitatis
Job si ad tropologiā ly violenta p̄ditio
referat / nō pdidit vitā totā filioz et filiarū /
qm̄ filij moraliter sunt septē dona sancti spi-
ritus / filie vō tres theologice virtutes / sed
nec domus honestatis vite q̄ttuor angulis
tonde virtutū cardinaliū funditus euersā ē,
aliōqn nō māssisset iustus nec grās de p̄di-
tis virtutibz et donis retulisset. Job im-
pulsus violētē pdidit ad tempus vsuz p̄fe-
ctum et iocundū virtutū qualē habere solū-
tus erat / qm̄ dñs erat secū p̄ expimētale sen-
timentū. Dicit aut vsus iste vita secunda /
sicut habitus informās et gratificās noiāt
vita p̄ma q̄ mansit semp in Job etiā sup̄p̄-
sa ad tēpus oppressa actuali vita scda / do-
noz et p̄tutū. Job ex instinctu sēnderis
certificatus sup hoc impulsu tyrannico de-
monis / mor expurgit ad spem de deo / radit
a capite mētis / crines cogitationū aut affe-
ctionū supfluas / scindit vestes opationū
discernēs q̄ nō sufficiūt ad meritum vel or-
natum tandē de toto de se desperās et in se-
corruit pnus in terrā solidā eternitatis co-
rā deo i q̄ solo spes reponit. Job impulsus

et euersus vt caderet / habuit deū susceptorē,
i cui? fiducia dixit adorās. Aud? egressus
sum de vtero mris mee. Potest h̄ intelligi lē-
teralis mater / sed appropriatius a d̄ mysteri-
um mat hec ē iustificatio ḡuita p̄ oblatio-
nes p̄ eo factas a pentibus sicut in baptis-
mo nostro nouā parit grā mī infantia. Si-
cut ergo nō habui vestē actualis cuiuslibet
meriti mei dicit Job / dū ita spiritualiter re-
natus suz. Sic ad deum reuertar in nullo
ope meozū opimento spem p̄stitūēs / domi-
nus dedit vitā opez iocundā et vberē / dñs
abstulit eam sua p̄missiōe. Sit nomen do-
mini b̄ndictū. Job impulsus itez fuit acri-
us dū sathanas licentiatus a dño nō soluz
pdidit vitā sedam donoz et p̄tutū in senti-
mentis solitis. S; addita sunt sentimenta
p̄traria p̄ immisiones horridas tēptatōnū
de vicis turpissimis et blasphemis quati-
nus deiceret aīa Job in cōsensum mortife-
rū aut luxurie aut blasphemie. Plane si ter-
rebat in somnis sathan Job. q̄to magis i
vigilia puto supabat hec spūal afflictio cor-
palem. q̄uis esset tanta q̄nta nullus homi-
num tyrānozū martyribz irrogare sciuit.
Job sedēs in sterq̄linio p̄pe despectōnis
radebat hanc sanie tēptatōnū testa p̄side-
ratōis pp̄ie fragilitatis. tanq̄ audiret a do-
mino cū paulo taliter colaphizato. Suffi-
cit tibi grā mea. nā virtus in infirmitate p̄-
ficiat. Qualiter h̄ sane dū horredas blasphe-
mias demōis Job tolerat inuitus nec suc-
cumbit. nec obedit vxori dicēti. B̄ndic dō
et morere. vxor ista est vel sensualis vel infe-
rior ps rōis / quam compescit superior. Job
ita p̄clusit. Si bona suscepim? d̄ manu do-
mini. bona. s. qualia tēptat? optabat vt essz
iuxta menses p̄stinos dū delectabat in do-
mino. Mala autē q̄re nō suscipiam? et hoc
tristicis et oppositis sentimētis. Job pla-
centissimā obtulit hostiā de seip̄o / dās se to-
tum deo. quia nihil ascribit sibi. nihil reti-
net. nō exteriorē substantiā. nō plis fecūdi-
tatem. nō opez bonitatē. nō p̄solatōem. nō
iocunditatē. Sit nomen dñi benedictū. H̄
vnū sufficit sibi hanc req̄rere. Dpa sequit
mortuos in dño / nō p̄cedūt. sūt ip̄is ad io-
cunditatē et gl̄iam etiā pctā p̄terita. nō q̄a
pctā / s; qz remissa tecta. nō ip̄utata p̄ illā q̄
multitudinē operit pctōz charitatem.

Decas sexta

B

|| 3

Lentilogium

B **f** Raudulentus impulsus pnic/ osior est q̄s violentus. eo q̄ magi/ later neq̄ ita frequē aduersus ip/ sum solet ad deū et sc̄tōs angelos eius fieri cū speciali humilitate recursus/ nisi forsitan ab illis q̄ p bona p̄suetudine exer citatos habent sensus. ¶ Fraudulent⁹ ipul sus vt euitetur petitio videt̄ magis illa fie ri. Et ne nos inducas in temptatōnem. At uero p̄ violentū et malignū. reliqua marī/ me formatur. s̄ libera nos a malo. Ul̄ fm aliā lram/a maligno. id ē a male ignito/in q̄ mundus positus est totus. ¶ Fraudulent⁹ impulsus fallere querit fm omne gen⁹ fal laciaram in sophista. Et fm omne genus stratagematū in re bellica. Et fm brocor/ dica iuristarum /r fm insolubilia et obli gatōes logicorū. imo etiā p̄portionabiliter ad omnes industrias animalū sese falleritū. Similiter deniq̄ ad laqueos aucupū/ad hamos et rheria piscatorū. ad funes r pedic as cū decipulis/ad laqueos venantiū /ad cautelas luctarū atq̄ inuolutōes disputan tiū/ad furias gladiatorū. ¶ Fraudulentus impulsus nōnunq̄ illaqueat eos r in dece ptōis foueam p̄cipitat/coīpo q̄ sup ip̄s no ticiā alijs tradere satagunt ampliorē. Fou ea vna est supbie inaniter gl̄iantis et se ce teris in hac re p̄ferentis. Altera dū de pau cissimis estimat aperuisse oīa vel maiora. Tercia dū et alios vult ad hui⁹ doctrinalē cognitōz tradere curiosius q̄ optet. Quar ta dum vincere p̄fidit in illis. Quinta dū ir ridet vt idiotas et expositos omni lapsui peccatorū ignorātes. Sexta si tepidior si at ad orōis auxiliū. Septima si minus p̄caueat circūitus demonū /q̄si notos sibi. ¶ Fraudulentus impulsus eo sepe pl⁹ r ci tius illaq̄at/quo querit p̄ humanā industri am magis vinci. Presumptio enī de viribz scientie vel ingenij. meref̄ illud. r eo ampli⁹ quo nō arbitrat̄ illud vel temptari. ¶ Frau dulentus impulsus/dū p̄dicando vl̄ scribē do detegitur r p̄palat̄ acius fm diaboluz querit machinatōes ad vincendū etiam ex suā victoria est furorem rationabil̄ /et amās concupiscentiā /quere in eo ratiōem /quere pacem et nō inuenies. ¶ Fraudulent⁹ ipul sus fecit vt dauid r alij componerent psal mos aduersus ip̄m q̄s cū doctrina pauli/ illi non sapiunt/qui nunq̄ p̄ hmōi dolosof insultus temptati victores euaserūt. facti p̄ humilitatē exaltati. Ex hoc est p̄cipue tem/

ptatōnū vtilitas/simul vt expiamur/q̄niā p̄ multas tribulatōes oportet nos intrare ī regnum dei. ¶ Fraudulentus insultus si co gnoscit in generali parū valet ad euasione. Et si in particulari nō sufficit hūana vir tus sine gratia ad superatōnem. ¶ Fraudu lentus impulsus acceptior et familiarior ē sathane q̄ sol⁹ violent⁹. p̄ quā opp̄mit om ne iudiciū ratōis per languores horridos corpales. plus enī q̄rit aias sic impellere/q̄ imputabiliter peccet/q̄ in lapsum p̄cipita re talem quo nihil imputet eis de his q̄ pa tiunt̄/q̄ dicūt aut faciūt ad peccatū. ¶ Frau dulentus ipulsus eo pl⁹ debet formidari r esse suspectus quo magis cognoscit. q̄ sa piens videt et timet. stultus ignorat r trās lit. hinc vetus apud grecos puerbiū. Eru ditio timorē/ignorantia audaciā parit. iun gat exemplū ex natura quā duplex explicat versiculus. Si volucti capte dat fors eua dere posse. Partibus in cunctis esse timet laqueum

Decas septima

D Dolosus impulsor sathan a sede **L** positus vti cautel̄ sophistar. se celat et multa petit. Celat se nūc sub habitu theologi/nūc p̄dica toris/nūc cōfessoris/nūc religiosi/nūc soli tarij. nunc p̄lati. r ita de qlibet statu se for mās vertit in oēs. hinc noīa mille. mille no cendi artes. ¶ Dolosus impulsor ab initio sub figura serpēt̄ astuti se fingit theologū. locutus est ad Eūā de deo/q̄rens in dolo. cur p̄cepit vobis deus rē. Fallax impulsor illuc puocat vt in dubitatōez certū p̄ceptū dei cōuertat. factū est vt impulit. Respō dit mulier iam sibi blādiens. iā obediētia trepidans/ne forte moriamur. subitūlit au dax et mendax. nequaq̄s moriemī. p̄mus ac cusauit de inuidia deū. accendit ad scientie desiderij. futuros deniq̄ spopōdit pares deo. vicit. deposuit p̄mos cū sua posterita te de sede dignitatis sue. ¶ Dolosus iste ne q̄ore p̄teruia tēprauit postea christū theolo gians in allegatōe scripturaz. sed s̄a theo logia supauit falsam/et humilitatem exalta uit. ¶ Dolosus ipulsor theologizabat ap̄d demoniacos q̄s curabat christ⁹. Clamans quia tu es fili⁹ dei. vnus int̄ alios delectat⁹ ī nouitate verborū. Primus vocauit xpm iesum nazarenū. Sed nō sinebat iesus de monia loq̄. nolēs a p̄e mēdaciū testimoniū

Lentilogium

here p̄terea sanctorū puerorū & puellarū ino-
centiā ad peccandū/delectari deniq; i pec-
catis extraordinarijs que abhorret natura.
nec addunt ad delectatōem libidīs nisi cor-
ruptam fantasiā. sicut febricitates aut mu-
lieres impregnate gaudēt i cibis quos ab-
ominabiles sciūt sani. Procurat iste maxi-
me malignus exerceri q̄tinus ex pudore cō-
fitendū reatū tam pudendū/cornāt i dam-
natōem ore clauso. zodoma enī dicit mura
Judas q̄ interpretatur confitens victor my-
sticus i cornu dextro peccatorū & muniū p-
stratus put in sinistro sequentiū adinuenti-
ones in peccatis est. ¶ Malignitas dyabo-
lica delectat multitudinem peccatiū. nō soluz
quā peunt/sed qz p̄ alios peūt. scit qz si vo-
luerint seductores aliorū penitere/postmo-
dum vix penitentiā inueniāt p̄fectaz. quia
reddere nō potuerūt eos quos pdiderunt.
neq; p̄terea restituēt q̄ tota malignitate pri-
us destruxerūt mille modis siue modo. De-
niq; suadet & impellit ad blasphemias con-
tra sp̄m̄ sanctū. que sunt p̄sumptio/impeni-
tentia/desperatio/inuidētia fratne gr̄e. ipu-
gnatio p̄tatis agnite. de q̄b; nō est hic per
singula differendū.

Decas nona

Fm
Malignitatē sathanicā tyrannicā et
aptam supat in multo sua in an-
gelū lucis malignitas trāformā-
ta. quis ista crederet si hoc ap̄lus nō dice-
ret. nō ignorans astutias eius/pmanet iste
malignus in arrogantiā p̄cepta. vult extol-
li sup̄ omne quod dicit deus. habet suū ne-
q̄ sp̄ritū fm̄ quem satagit in destructōez
nō edificatiōem dare suis de corpe peccati
fallaciter diuisiones apparētes non existen-
tes gratiarū/instar spiritus sancti. Huic im-
pellente/co p̄mittente deo datur sermo sapi-
entie/alij autē sermo sciētie fm̄ nequā sp̄ri-
tum. alij fides falsa in eo sp̄ritu. alij opa &
tutum. alij gr̄a sanitatiū. alij p̄phetia. alij ḡ-
tia linguaz. alij interpretatio sermonū. ¶ Fi-
ctus lucis angelus q̄ ista possit inducere q̄n-
tam miserit deus testis est ap̄lus loquens
de antichristo. testis insup loquens de lau-
de charitatis/sine qua ponit excellētes gr̄i-
as dare posse/sed inutiliter. Si liguis ho-
minū inquit loquar et angeloz. Ecce fmo
nē sapiētie et sciētie & genera linguaz. si ha-
buero p̄phetiā/eccē nomiātam/& nouerim
mysteria oīa. Ecce iterptatio fmonū cum

sapiētia mystica /iungit oēm sciētia /iungit
omnem fidem. iungit mirabilia i trālatōne
montiū. iungit distributōem omniū facul-
tatiū in cibos pauperū. &cludit in martirio
quo tradit corpus ita vt ardeat. ¶ Fictus lu-
cis angelus suos habz apparentes ap̄los/su-
os p̄phetas/suos euāgelistas/suos pasto-
res et doctores. imo et suos martyres. suas
virgines. suos heremitas & monachos /ad
p̄summatōem reprobi corpis sui/cui ip̄e ē
caput & rex sup̄bie. sicut humilitatis & obe-
dientie christi rex & caput existit. ¶ Fictus lu-
cis angelus vt op̄et in aliq̄ talia q̄ dicta sūt
p̄mo seminat tumoris sp̄m̄ /& impellit ip̄m
vt ambulare cupiat i magnis. vt sit placēs
& sapiens sibi metipis in oculis suis. Duo
obtento iā illudit & adulat /ipellit & deludic
quēadmodū voluerit nisi succurrat gratia
salutaris. imo iā tal factus ē sibi demon se
decipiēs & fantasticās. & de stulto p̄ adula-
tōem p̄pam insanū se faciens. ¶ Fictus lu-
cis angelus si cū tāta dignitate creat /po-
tuit p̄ sui complacentiā adulatoriā /ita decl-
pi vt appeteret filis eē deo. Sic de eua suo
modo reddidit minus admirabile si respe-
rim⁹ ad hoīm insanias qui cū tot subiace-
ant miseris p̄tinuis inuēti sunt /q̄ se p̄cipe-
rent colū vt deos /inuēti q̄ se p̄ sup̄biā demē-
tarent miris modis hūane fragilitatis ob-
liti. ¶ Fictus lucis angelus /cui⁹ cibo electus
& q̄ habet fiduciā insuat iordanis i os ei⁹.
studet apparere in deuotis & cōtemplatiuis
maxime mirabil. Absorbet itaq; mare mū-
danorū absorbet & mare omniū fide p̄a chri-
sti carentiū. Sed christianos absorbere de-
uotōni cōtēplatiōis deditos sua p̄ncipal-
est victoria. ¶ Fictus lucis angelus si vide-
rit aliquē christianū quē nō audet a fide pa-
lam auertere /studet ip̄m ad peccata carnis
& mūdi sepius impellere. q̄ si repulsum se
senferit querit aliud machinamentuz vt ad
opposita vicia que nō sunt carnis et mūdi
vehementer impellat. ¶ Fictus lucis ange-
lus pascit aliq̄ndo suos familiares cibis d̄-
licatissimis q̄ nō carnales apparēt s; oīm-
no sp̄rituales & quales comedunt electi filij in
mensa patris sui dei. Itaq; cibant eos ex adi-
pe frumenti sacre scripture /i mysterijs suis
elucidandis. & de petra fidei q̄ est christus
falso melle /quā falsa dulcedie saturat eos
quā pl⁹ et aliter comedūt q̄ satis est /vt cū
fuerint saturati dicāt elati p̄ sup̄biā /q̄s n̄
dñs est. dicāt nō sum⁹ sicut ceteri hominū

peccatores. ve ve tibi. ¶ Fictus lucē āge
lus si nō promeret in sua ratiocinatōe / nun
q̄ horret vt q̄eret / homo sentire z gusta
re q̄ suavis est dñs. p̄sertim circa mysteriū
incarnatōis et crucis. qd̄ aduersum maxi
me sibi scit nequa q̄ ip̄e sp̄s. Non autem
impellit ad hoc sentiendū z gustandū nisi
q̄tinus i p̄sumptōis spiritu magis illaq̄at
Celat insup laqueos sue nequitie sub fo ssa
humo crucifigi vel op̄is pij. Qui super his
dubitat habet hystoriā de martino. habz d̄
plurimis heremitis. habet de christo quez
voluit theologisando decipe. ¶ Fictus lucē
angelus. si supbos suos fallit. si excecet in
pleno meridie legis xp̄i sub imagine crucis
sue / religionis sue / pietatis sue ad sc̄tōs z san
ctas. ad tertiā beatissimā nō p̄querat / sed
humiliter hūana p̄sumptio. Non enī placz
deo vir supb / etiā si ascendit in celū sub ti
tulo deuotōis / sub titulo crucis z sub titu
lo beate virginis et sanctorū / sup eius q̄ ex
ip̄o fictus est. z si fictus. igif hypocrita. q̄re
hoc / quia suā nō dei gl̄iam solā q̄rit. qz rur
sus non dei bñplacitū in p̄ficatōe beatorū
opez p̄ obedientiā. sed meretriciā sterileq̄
quodāmodo p̄sequitur in sentimētis / nescio
q̄li voluptate nō q̄ malū sit in dño delecta
ri / sed caste fiat z pie cum obseruatōne p̄ce
prozi / non habendo velamē malicie liber
tatem.

Decas decima

He Exaltatur humilis contra violen
tum. cōtra fraudulentū. contra
malignū demonis impulsū.
quia diuinus z angelic⁹ impul
sus / virtuosus / sapiēs / et benignus / succur
rit in electis. ita diligentibz deū omnia co
operant in bonū. z ita omnia vt etiā diabo
li machinamēta sinistrosum impulsū cō
uertant in bonū. Sit Job in exemplūz h
qui p̄ditis omnibz et ple duplicia reporta
uit. septē ei filios z tres filias restituit. ¶ Ex
altatur homo post demōis insult⁹ si ad mo
ralia traducim⁹. quia reddunt sibi vsus et
oblectamenta septē donozū quasi totidē fi
liozū z triū virtutū quas theologicas no
minam⁹. z ita reddunt septē filij z tres filie
domusq̄ virtutū. ¶ Exaltat homo tempra
tus dum fit ampli⁹ timoratus z paup spū
dicēs illd̄ ex sentētia. Ego vir videns pau
pratem meā. z illd̄. Tu autē susceptoz meus
es / gl̄ia mea z exaltans caput meū. cū ceter⁹

in hanc sentētiā q̄z nō est numerus. Cog
scunt bruta liberatores suos / vt elephas. et
fuiūt eis. q̄nto magis post tot tēptatōnes
debet homo q̄tū domino famulatū. ¶ Ex
altatur ampli⁹ hō liberat⁹ / in pietate z mi
ritate circa p̄mos. qz didicit ex his q̄ pas
sus est miseroz misereri / sint ip̄i peccatores
publici. sint publicani et meretrices. nemi
nem iudicat. neminez dānat. dño suo stant
aut cadunt. aut sibi stāt poti⁹. potēs est enī
de⁹ stabilire eos. sicut z me fecit post tot la
psus. ¶ Exaltat in sciētia miseriāz seclī vel
luctu p̄sentē exiliū. quatin⁹ sic viuere christ⁹
sit z mori lucz. vitā in paciētia degat. habe
at in desiderio mortē. Deniqz sit idone⁹ in
suā sciētia p̄ exp̄ientiā habitā docere alios
que z q̄lia sint diaboli machinamēta / q̄ oc
culte insidie / q̄ oppressiōes violente. Hic
timor nocturnus mundi et carnis. Hic sa
gitta volans diaboli. Hinc negociū per
ambulans in tenebris / in p̄plexis. Hinc in
cursus in importunis z violētis. Hinc de
moniū meridianū i maximis apparentibz
bonis. Hinc casus tot hominū a dextris a
latere z a sinistris. Et q̄s munit se aduer
sus has inuidias q̄ non exptus fuerit eas.
¶ Exaltat impulsus z forte dicet⁹ / s̄z resurgēs
fortior. Exaltatur dico in spiritu fortitudi
nis / z esurie iusticie / senties q̄ nulla sint pre
sentia q̄bus possit iniri. ideo q̄rit sibi eter
na. ¶ Exaltat in spū p̄siliū / senties iam ex in
tino gustu / qm̄ nō est p̄siliū nisi in iusticia
tōnibus dñi / qualiter sentiebat q̄ dixit. Cō
siliū meū iustificatōes tue. Hec est vera di
cretio spiritūū lex dñi vt nō fingit ille ma
lignus ex moru z impulsu / nescio q̄ cordis
nri / vtiqz signo fallaci. Cor tuū inq̄t sapiēs
q̄si parturiētis fantasias patit / nisi a dō fu
erit immissa visitatio. Docuerunt h̄ habent
tes phitonicū spū. docuerūt innumerabiles
q̄ dimissi fm desideria cordis eozū inierunt
i adinuētōibz suis z pierūt vtinā soli. ¶ Ex
altat in spū intellectus. iūcta cordis mūdi
cia. Dat enī veratio itellectū. dat crebro pu
rificatōem i oclō cordis / q̄si colliriū / q̄si fel
thobic / q̄si christi lutū. ¶ Exaltat i sapia
cta pace z adoptōe filiali dei. Si em sit ti
moratior vt p̄missimus / si paupior spū / si lu
gētior / sequēs est q̄ spū p̄rito z humilia
to / spiritui quoqz purificato p̄ lachrymas
z illuminato. det sapie gustum z pacē q̄ ex
uperat oēs sensus. Sufficiunt ad extremū
tales filioz restitutōes / gratiores p̄ lapsūz

Prima pars de mystica

post tot amaritudines. Philosophica vox est q̄ opposita iuxta se posita magis elucescunt. dies ex nocte. dulcor ex felle. sanitas ex infirmitate. vigilię veritas ex somniorum delusioe fit aptior. vera sensatio sapiętie p̄ frenesim vel reuersatōem stulticie dū vigilians se habz vt somnians. sed gr̄ia reddita reddit pariter et sensum verū in st̄tutis vigilia constitutū. ¶ Exaltat postremo liberat a temptatōe. q̄ speciositas reddit amplior in spe fide et charitate p̄ afflatū sc̄t̄i sp̄s. cōtrariū aq̄lonis impulsib⁹. sic optabat apostolus fieri. Dñs inq̄t spei replebit vos in omni gaudio et pace in credēdo vt abūdetis in spe et st̄tute sp̄s sancti. q̄ virtus ē charitas. Ecce tres filias. Sciūt liberati post impulsus fidelitatis et despatōis / q̄ sereni postmodū fidei radi / q̄ certus innix⁹ spei. q̄ iocundior charitatis ardoz subsequunt. dum depositis de sede potentib⁹ p̄us aiam vexantib⁹ / fit dño liberante quod sequitur. Exaltauit hūiles. fit et gr̄a actio p̄ cauricū Magnificat aia mea dominū etc.

Finit Lentilogiū de impulsib⁹. et subiū gunt tractatus de theologia mystica q̄ satis faciunt tercię parti p̄missiois facte in p̄hemio sex lectionū

Incipiūt considera
tiones venerabilis ac egregij sacre theologie p̄fessoris magistri Johānis de Berson cācellarij ecclie parisię. d̄ mystica theologia

Prologus

R Enitemini et credite euāgelio
P Marci. i. Astrictit me promissio nouissima illō aggredi qd̄ vestra expectatōnem repetere nūc sentio. ostēdere scilicet An cognitio dei meli⁹ p̄ penitēte affectū q̄ p̄ intellectū inuestigantē habeat. Ubi eniti d̄ beo. si forte p̄us aspirate conatib⁹ deo / poterit studiū meū caipa ad cōmunē intelligētiā deducere que sup̄ theologia mystica / hoc est occulta diuinus tradidit Dyonisi⁹ edoctus nō dubiū ab illo q̄ ait Loquimur sapientiā apud p̄fectos / sapientiā in myste-
rio que abscondita est. Conari p̄terea meditor si ea que de contemplatōe. meditatione. raptu. extasi. et de excessu mentis. de diuisione sp̄s et anime et similib⁹ / doctores ele-

uati scriptis reliquerūt. poterint ita palam fieri et quodāmodo reuelari. vt alij ab expertis quales rari sunt possint intelligere aut saltem fixe credere sanctos illos viros habuisse scientiā longe altiorē a natura cōmuni. quos ad sup̄mentales rapuit excessus diuina cōtēplatio Dicā vero quod frequens est apud vnūquēq̄ in aggressu alicui⁹ vel i soliti vel ardui. trahi q̄ppe solet anim⁹ in varias p̄tes p̄ varietate rationū opis. Cōperi h̄ ipse pluries / noiātim i re p̄senti. ¶ Tractatur itaq̄ materiā qua nulla sublimior est / nulla diuini⁹ / sed nec vlla queri difficili⁹ sicut nulla potest salubrior inueniri. vtpote in qua nostre felicitatis cardo figit. Cōtremni ad aspectū maiestatis hui⁹ sapientie / verens ne p̄scrutator eius volens fieri opp̄merer a gloria. Dehinc expaui ne sup̄ba p̄sumptio vexaret me. Quis eni magna molens nō impugnat ab ea. Extimui deniq̄ ne de curiosa singularitate notarer quā duabus vltimis lectōibus sceleris cōdemnauit. ¶ An vero poterāt hec turbare retroq̄ flectere pedes mee inuestigatōnis ne p̄grederer si de solis virib⁹ proprijs cōsiderē. et n̄ in eo qui dicit. Querite dñm sp̄. Si p̄terea constrict⁹ duplici officio publico nō deterrerer / aspiciēs damnatōem serui pigri abscondentis talentū dñi sui. audies quoq̄ angelū apud Thobiā q̄ operadei reuelare et confiteri honorificū est. Deniq̄ si p̄tinuisset sapiēs ea q̄ cōmemoramus non dixisset de sapiētia. Quā inq̄dens sine fictōe didici et sine inuidia cōmunico. et honestatē illi⁹ nō abscondo. ¶ Quod autē de iactantia additū est. vtinā q̄ gloriat in dño glief. Quis assecurabit hō vinēs sup̄ terraz etiā si supra astra celi posuerit nidū suū / etiā si in lecto cōtemplatōis dormierit. etiā si māna deuotōis absconditū gustauerit. Quid hec omnia? Quis nō expauescat horrore vehemēti qm̄ a celi palacio detract⁹ ē lucifera medio lapidū ignitoz i sterq̄liniū dānatōis Quā i die illa duob⁹ cōtrib⁹ i lecto vn⁹ assu-
met et ali⁹ relinq̄t. Quā demū filij isrl̄ p̄strati sunt i deserto q̄ pane celi vescebāt et inimicos suos eos q̄ mētiti sunt ei cibauit dñs ex adipe frumētī / et de petra melle saturauit eos. ¶ Ne mihi si gliaz meā q̄siero. illa proz sus nihil ē. illa nihilominus cōdenabit me. ¶ Ne si gliaz fuerō i dānatōe mea et i nihilo terreat apl̄ica tuba. Si inquit habuero p̄phetiā et nouerī mysteria oia et oēs sciaz. et si